

Рэха падзеі

Уражанні ад вандраванняў па кніжным моры

Цягам пяці дзён з 6 па 10 лютага ў беларускай сталіцы можна было з асалодай павандраваць па сапраўдным кніжным моры, прычаліць да любога з яго 25 астравоў – стэндаў краінаў-удзельніцаў XX Міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу. Найбольш буйныя астравы, акрамя Беларусі, традыцыйна займалі Расія, Францыя і Германія. Ганаровы гасць сёлетняй выстаўкі – Расія, якая прадставіла каля 2 тысячаў найменняў кніг амаль 200 выдавецтваў.

Выставачная прастора павільёна «БелЭкспо» пад час выстаўкі стала не толькі пляцоўкай дэманстрацыі кніжных навінак і сустрэчаў творцаў з чытачамі, але

традыцыйнымі прамовамі афіцыйных асобаў і пераразаннем чырвонай стужачкі пад гукі аркестра «Няміга». Гасцінныя гаспадары сустракалі шаноўных гасцей адмысловым

Віктар Шніп, Пётр Жаўняровіч і Анатоль Верабей прадстаўляюць шматтомнік Уладзіміра Караткевіча

і месцам падвядзення вынікаў года ў кнігавыдавецкай справе, дэманстрацыі дасягненняў, міжнароднага абмену досведам у сферы кніжнага бізнесу. У насычанай праграме былі прэзентацыі праектаў нацыянальнай праграмы «Сям'я – Яднанне – Айчына», літаратурныя сустрэчы і канцэрты народнай і духоўнай музыкі, шматлікія кніжныя майстар-класы ад прафесіяналаў каледжа паліграфіі. Мерапрыемствы ладзіліся таксама ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі, Доме літаратараў і, нават, у клубе LOFT.

Урачыстае адкрыццё юбілейнай выстаўкі праходзіла з

караваем, які падрыхтаваў сталічны хлебпекі. На жаль, наведніку-беларусу не пашанцавала знайсці родную мову ні ў афіцыйнай назве выстаўкі, ні ў дэвізе. Хаця паводле афіцыйных дадзеных колькасць выдадзеных па-беларуску кніг узрасла і дасягнула аж 12 адсоткаў (!) у агульным тыражы. Затое кожны ахвочы мог прыйсці на прэзентацыю разнастайных выданняў на роднай мове, задаць пытанні іх творцам і атрымаць аўтограф аўтара.

Прэзентацыі знакавых кніжных навінак беларускага кнігадруку праходзілі на сумесным стэндзе Мінінфармацыі. Пачэсны першы нумар у гэтым спісе дастаўся найстаражытнейшаму помніку кніжнай культуры Беларусі, які захоўвае адбітак гаворкі крывічоў, факсімільнаму выданню Полацкага Евангелля, першаму з найбольш захаваных сярод дзясятка Евангелляў, створаных ці знойдзеных на тэрыторыі сучаснай Беларусі. Выданне здзейсненае дзякуючы глабальнаму праекту «Вяртанне святыняў» выдавецтва Беларускага Экзархата і Міжнароднага дабрачыннага фонду падтрымкі міжнароднага праекта «Сям'я – Яднанне – Айчына». Да выдадзеных раней «Слупскага Евангелля» і «Жыцці блажэннай Еўфрасінні...» далучаны чарго-

вы рарытэт. Ён пабачыў свет у выніку сумеснай працы выдавецтва, Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, Расійскай дзяржаўнай нацыянальнай бібліятэкі, дзе захоўваецца арыгінал святыні, які быў вывезены з Полацка ў XVI стагоддзі. Друкавалася кніга з адрэстаўраваных лічбавых копій, пададзеных расійскім бокам. Арыгінал вокладкі не захаваўся, таму для перавязвання яна была распрацаваная і вырабленая беларускімі майстрамі з фірмы «Кожанбук». Пасля вывучэння тагачасных вокладак Евангелля ў пражскім Музеі кнігі Полацкага Евангелля «апанулі» ў светла-карычневую скуру і ўпрыгожылі ажурнай металічнай разбой з паўкаштоўнымі камянямі – агатамі. Рарытэт можна было не толькі ўбачыць пад час прэзентацыі, але і пагартаць.

Не меншую цікавасць выклікалі кніжныя праекты выдавецтва «Мастацкая літаратура»: факсімільныя выданні зборнікаў «Шляхам жыцця», «Сымон-музыка», «Янка Купала. Мне сняцца сны аб Беларусі», «Якуб Колас. У думках, у сэрцах, у песнях», двухтамоў збору твораў Уладзімі-

Прэзентацыя кнігі «Полацк. 1150»

ра Караткевіча, першага тома Івана Навуменкі, залатой калекцыі беларускай паэзіі і прозы XX і XXI стагоддзяў. Выдавецтва «Беларуская энцыклапедыя імя П. Броўкі», якое ўтрымлівае пазіцыі падрыхтоўкі ґрунтоўных выданняў, парадавала аматараў кнігі сваімі навінкамі: «Полацк. 1150», «Беларусы ў фотаздымках Ісака Сербавы 1911–1912 гадоў», «Тастаменты шляхты і мяшчан Беларусі другой паловы XVI стагоддзя», «Сучасная геральдыка Беларусі», «Ваньковічы» (першая кніга з серыі «Беларускія радаводны», «Белорусы Москвы, XVII век», «Кніжная культура. Ветка», «Сучаснае беларускае дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва. XXI стагоддзе».

Новую серыю кніг «Славытыя мастакі з Беларусі» распачало выдавецтва «Беларусь».

Тамы пра традыцыйную культуру Палесса прадстаўляюць Мікола Козенка, Тамара Варфаламеева і Таццяна Валодзіна

Да мастацкіх альбомаў рэпрадукцыяў Івана Хруцкага, Валенція Ваньковіча, Вітольда Бялыніцкага-Бірулі, Язэпа Драздовіча (што выйшлі раней) дададзеныя альбомы Станіслава Жукоўскага і Віталія Цвіркi.

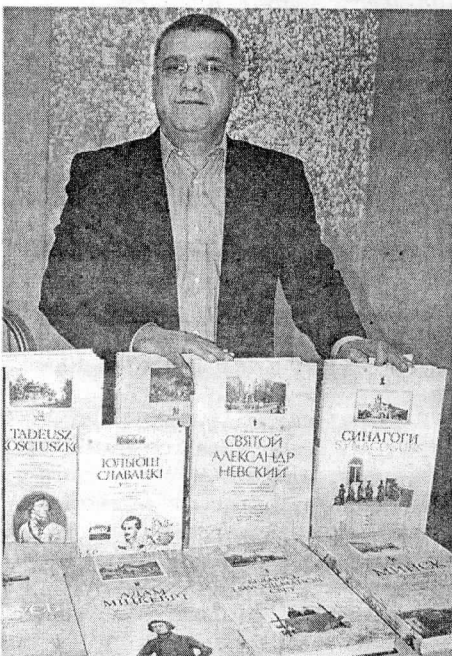
Шыкоўным падарункам стаў выхад з друку ў выдавецтве «Беларусь» чарговай працы калектыва аддзела старажытна-беларускай культуры былога Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору НАН Беларусі пад кіраўніцтвам Барыса Лазукі «Помнікі мастацкай культуры Беларусі». У альбоме змешчаныя падрабязныя звесткі пра помнікі, якія з'яўляюцца экспа-

кавіць не толькі беларускіх чытачоў, але і замежных гасцей.

Цудоўным працягам і дадаткам распрацоўкі тэмы беларускай культуры, ужо яе нематэрыяльнай спадчыны, з'яўляецца выданне паштага тома ў дзвюх кнігах «Традыцыйнай мастацкай культуры беларусаў. Гомельскае Палессе і Падняпроўе», што выдала «Вышэйшая школа». Яе можна аднесці да ўзораў «вышэйшага пілатажу» паводле распрацоўкі тэмы. Гэтае ґрунтоўнае навуковае выданне калектыва навукоўцаў-фалькларыстаў НАН Беларусі пад кіраўніцтвам Таццяны Варфаламеевай змяшчае падрабязнае апісанне святаў, звываў, абрадаў традыцыйнага гадавога кола палешука, а таксама песеннай, танцавальнай і інструментальнай музычнай культуры. Да выданняў прыкладзены дыскі з аўдыя- і відэаматэрыяламі. Акрамя навуковай значнасці, кніга з'яўляецца жывым своеасаблівым помнікам носьбітам, якія ўжо пакінулі гэты свет. Але, дзякуючы апантаным рупліўцам і патрыётам нацыянальнай культуры, сапраўдныя перліны карэннай культуры Бацькаўшчыны паспелі захаваць для нашчадкаў.

За некалькі дзён кніжнага форуму было нямала падзеяў, таму мы яшчэ не раз вернемся ў «плаванне» па тым моры кніжных навінак.

Наш кар. Фота Наталі Купрэвіч

Уладзімір Ліхадзедаў і ягоныя кнігі

Выдавецтва «Чатыры чвэрці» і яе дырэктар Ліліяна Анцух